

«8D03102 - Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлының «Қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін компаративистикалық талдау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ресми

РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ЖАЗБАША ПІКІРІ

Р/н №	Өлшемшарттар	Өлшемшарттарға сәйкестігі (жауап нұсқаларының бірін сызу)	Ресми рецензенттің ұстанымына негіздеме (ескертуді курсивпен көрсету)
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымды дамытудың басым бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен – 4. «Елдің интеллектуалдық әлеуеті» атты басым бағытының 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағытына сәйкес келеді.
		1) диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірін көрсету);	«8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін мемлекет бюджетінен қаржыландырылған докторантура аясында әзірленген диссертациялық жұмыс.
		2) диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған	

		(бағдарламаның атауын көрсету);	
		3) диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету) келеді.	Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен елеміздегі ғылым дамуының «Елдің интеллектуалдық әлеуеті» атты басым бағытының 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағытына сәйкес келеді.
2.	Ғылым үшін маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ <u>ашылмаған</u> .	Пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыс өзінің ғылыми бағыты бойынша мәдениеттану ғылымына маңызды үлес қосатын өзекті зерттеу болып табылады. Ізденуші Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлының «Қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін компаративистикалық талдау» атты зерттеу жұмысы қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығын, ортақ мәдени кодтары мен рухани мұраларын салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан зерделеуге арналған. Зерттеу барысында Ізденуші қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін материалдық, рухани және символдық деңгейлерде кешенді түрде қарастырып, олардың тарихи қалыптасуы мен мәдени трансформацияларын ғылыми тұрғыда талдайды. Диссертацияда мәдени жәдігер ұғымының теориялық негіздері нақтыланып, түркілік дүниетаным, мәдени жад және

			этникалық бірегейлік мәселелері заманауи мәдениеттанулық парадигмалар аясында қарастырылған. Ғылыми зерттеу барысында тақырыпқа қатысты отандық және шетелдік ғылыми еңбектерге жүйелі талдау жасалып, салыстырмалы-типологиялық, құрылымдық-функционал және семиотикалық әдістер негізінде тұжырымдар ұсынылған. Автордың қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұрасын компаративистикалық тұрғыдан қарастыруы зерттеудің ғылыми жаңалығы мен маңыздылығын арттыра түседі. Қазіргі жаһандану жағдайында ұлттық мәдени кодтарды сақтау, тарихи жадыны жаңғырту және этномәдени бірегейлікті нығайту мәселелері ерекше өзектілікке ие. Осы тұрғыдан алғанда, қазақ және ноғай халықтарының ортақ мәдени негіздерін ғылыми тұрғыдан саралау мәдениеттану ғылымы үшін ғана емес, ұлттық мәдени саясат пен рухани жаңғыру үдерістері үшін де маңызды болып табылады. Ізденушінің зерттеу барысында ұсынған теориялық тұжырымдары мен мәдениеттанулық пайымдаулары жұмыстың ғылыми құндылығын айқындайды. Сонымен қатар, диссертация нәтижелері түркі халықтарының тарихи-мәдени байланыстарын тереңірек зерттеуге, мәдени мұраларды салыстырмалы тұрғыдан зерделеуге және қазіргі мәдени трансформацияларды түсіндіруге өзіндік үлес қосатын ғылыми еңбек ретінде бағаланады.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған.	Жоғары. Диссертация авторы Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлы өз зерттеуінде қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін тарихи-мәдени сабақтастық, этномәдени бірегейлік және мәдени кодтар мәселелері аясында қарастырып, оларды мәдениеттанулық және компаративистикалық тұрғыдан жан-жақты талдауға

		ұмтылған. Зерттеу жұмысында қазақ және ноғай халықтарының материалдық және рухани мәдениеті, дүниетанымдық жүйелері, символдық құрылымдары мен тарихи жад мәселелері кең көлемде қамтылған. Ізденуші зерттеу тақырыбына қатысты отандық және шетелдік ғылыми теорияларға, мәдениеттанулық концепцияларға, салыстырмалы-типологиялық және құрылымдық-функционал әдіснамаларға жүйелі түрде талдау жасап, тақырыптың теориялық және әдіснамалық негіздерін терең қарастырған. Сонымен қатар, диссертацияда түркілік дүниетаным, мәдени жад, символдық кодтар, мәдени трансформация және этногенез мәселелері өзара сабақтастықта зерделеніп, ғылыми тұрғыдан негізделген тұжырымдар ұсынылған. Зерттеуші мәселені тек сипаттау деңгейінде қалдырмай, қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұраларындағы ортақтықтар мен ерекшеліктерді кешенді түрде саралап, оларға қатысты өзіндік ғылыми пайымдаулар мен теориялық қорытындылар ұсына алған. Әсіресе, мәдени артефактілерді материалдық, рухани және символдық деңгейлер бойынша жүйелеуі мен олардың тарихи-мәдени мәнін компаративистикалық тұрғыдан қарастыруы автордың зерттеу тақырыбын терең меңгергенін көрсетеді. Диссертация барысында пайдаланылған ғылыми деректер, салыстырмалы талдаулар, мәдениеттанулық тұжырымдар мен авторлық интерпретациялар зерттеу жұмысының жоғары деңгейде дербес орындалғанын дәлелдейді. Сонымен қатар, ізденушінің зерттеу тақырыбы бойынша жарияланған ғылыми мақалалары мен ғылыми-практикалық конференцияларда баяндалған нәтижелері де

			жұмыстың өзі жазу принципіне толық сәйкес келетіндігін айқындайды. Диссертанттың тақырыпқа қатысты өзіндік ғылыми көзқарасы мен мәдениеттанулық тұжырымдары зерттеу жұмысының барлық бөлімдерінде жүйелі түрде көрініс тауып, концептуалдық тұрғыдан бірізді негізделген.
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі:	Жеткілікті негізделген. Диссертация авторы зерттеу тақырыбының өзектілігін қазіргі жаһандану жағдайындағы ұлттық мәдени кодтарды сақтау, тарихи жадыны жаңғырту және этномәдени бірегейлікті нығайту мәселелерімен тығыз байланыста қарастырады. Қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін компаративистикалық тұрғыдан зерттеу олардың тарихи-мәдени сабақтастығын, ортақ түркілік негіздерін және мәдени трансформацияларын айқындауға бағытталған өзекті ғылыми мәселе ретінде негізделген. Зерттеу жұмысында мәдени артефактілер ұғымының мазмұны, олардың мәдени жад пен символдық жүйедегі орны, сондай-ақ қазақ және ноғай халықтарының материалдық және рухани мәдениетіндегі көріністері жан-жақты талданған. Ізденуші мәдени мұраларды салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал және семиотикалық тұрғыдан қарастыра отырып, аталған мәселенің қазіргі мәдениеттану ғылымындағы өзектілігін теориялық және әдіснамалық деңгейде дәйекті түрде негіздей алған. Сонымен қатар, диссертацияда түркілік дүниетаным, Алтын Орда дәуірінен бастау алатын тарихи-мәдени ортақтық және қазақ-ноғай мәдени кеңістігінің ерекшеліктері ғылыми тұрғыдан жүйеленіп қарастырылған. Ізденуші мәселенің тек тарихи немесе
		1) негізделген;	
		2) ішінара негізделген;	
		3) негізделмеген.	

			этнографиялық шеңберде ғана емес, мәдениеттанулық және философиялық контексте де маңызды зерттеу нысаны екенін нақты дәлелдейді. Жұмыстың құрылымы зерттеу мақсаты мен міндеттерімен өзара үйлесім тапқан және ішкі бірлік принципі сақталған. Диссертация бөлімдері бір-бірімен логикалық сабақтастықта байланысып, зерттеу тақырыбының мазмұнын кешенді түрде ашуға мүмкіндік береді. Соның нәтижесінде Ізденуші қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін зерттеудің өзіндік ғылыми-әдіснамалық негізін қалыптастыра алған. Осыған байланысты диссертациялық жұмыста таңдалған тақырыптың өзектілігі, оның мәдениеттану ғылымы тұрғысынан зерттелу қажеттілігі мен ғылыми маңыздылығы ішкі бірлік принципі негізінде жеткілікті деңгейде айқындалған деп есептейміз.
		4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) ішінара айқындайды; 3) айқындамайды.	Пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыстың мазмұны зерттеу тақырыбын толықтай айқындайды. Диссертация құрылымы жүйелі түрде құрастырылып, жұмыстың барлық тараулары мен бөлімдері зерттеу тақырыбына сәйкес өзара логикалық байланыста берілген. Ізденуші зерттеу мақсаты мен міндеттерін бірізділікпен жүзеге асырып, қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан кешенді талдаған. Диссертацияда қазақ және ноғай халықтарының тарихи-этникалық сабақтастығы, ортақ мәдени кеңістігі, материалдық және рухани мәдени мұралары, сондай-ақ мәдени кодтары мен символдық жүйелері жан-жақты қарастырылған. Ізденуші зерттеу тақырыбына сәйкес мәдени жәдігер ұғымының теориялық негіздерін айқындап, түркілік дүниетанымның, тарихи жадтың және мәдени сабақтастықтың рөлін ғылыми тұрғыдан негіздейді.

			Сонымен қатар, зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының тұрғын үй мәдениеті, киім үлгілері, қолөнер бұйымдары, эпостық мұралары, мифологиялық жүйелері мен рухани құндылықтары салыстырмалы-типологиялық және құрылымдық-функционал талдау негізінде сараланған. Диссертацияда мәдени трансформациялар мен қазіргі жаһандану жағдайындағы ұлттық бірегейлік мәселелері де назардан тыс қалмаған. Жұмыстың мазмұны мен ғылыми құрылымы диссертация тақырыбымен толық сәйкес келеді және зерттеу нысанының негізгі мәселелерін жан-жақты ашып көрсетуге мүмкіндік береді. Диссертацияның ішкі логикалық тұтастығы сақталған, ал тараулар арасындағы мазмұндық сабақтастық зерттеу тақырыбының мәнін толық айқындайды.
		4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді:	Диссертант зерттеу жұмысының мақсаты мен міндеттерін диссертация тақырыбына сәйкес ғылыми тұрғыдан нақты әрі жүйелі негіздеген. Жұмыста қойылған мақсат пен міндеттер өзара логикалық сабақтастықта қарастырылып, зерттеудің жалпы мазмұны мен құрылымдық жүйесін айқындайды. Осыған байланысты диссертациялық жұмыстың мақсаты мен міндеттері тақырыпқа толық сәйкес келеді деп бағалауға болады. Диссертацияның әрбір бөлімі қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін компаративистикалық және салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан талдау мақсатына бағытталған. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығы, этногенездік негіздері, материалдық және рухани мәдениеті, сондай-ақ мәдени кодтары мен символдық жүйелері бірізді ғылыми логикамен қарастырылған.
		1) сәйкес келеді;	
		2) ішінара сәйкес келеді;	
		3) сәйкес келмейді.	

			Жұмыстың теориялық-әдіснамалық негіздері, мәдени жәдігер ұғымының мәні мен мазмұны, түркілік дүниетанымның ерекшеліктері, тарихи жад пен мәдени трансформация мәселелері құрылымдық және мазмұндық тұтастықта берілген. Сонымен қатар, материалдық мәдениет, рухани мұра және символдық жүйелерді салыстырмалы-типологиялық талдау зерттеу барысында қойылған міндеттердің толық орындалуына мүмкіндік береді. Ізденуші зерттеу тақырыбына сәйкес мақсаты мен міндеттерін ғылыми тұрғыдан дәл тұжырымдап, диссертациялық жұмыстың құрылымында ішкі логикалық бірізділік пен тұтастық қағидаларын сақтай алған.
		4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері логикалық байланысқан:	Диссертациялық жұмыстың құрылымы зерттеу тақырыбының мазмұнына, мақсаты мен міндеттеріне толық сәйкес келеді және ғылыми зерттеу жұмыстарына қойылатын теориялық-әдіснамалық талаптар негізінде жүйелі түрде құрылған.
		1) толық байланысқан;	Диссертациялық зерттеу барысында жұмыстың барлық бөлімдері өзара тығыз логикалық және мазмұндық байланыста қарастырылған. Зерттеу құрылымында қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін салыстырмалы талдау мәселесі біртұтас ғылыми концепция аясында кезең-кезеңімен дамытылып, әр бөлімде алдыңғы тарауларда ұсынылған тұжырымдар ғылыми тұрғыдан жалғасын тауып отырады. Жұмыстың кіріспе бөлімінде зерттеудің өзектілігі, мақсаты мен міндеттері, ғылыми жаңалығы мен теориялық-әдіснамалық негіздері айқындалса, негізгі тарауларда қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығы, материалдық және рухани мәдени мұралары, мәдени кодтары мен символдық жүйелері кешенді түрде талданған. Әрбір бөлім мен бөлімше зерттеу
		2) ішінара байланысқан;	
		3) байланыс жоқ.	

			логикасына сәйкес құрылып, салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал және семиотикалық талдаулар арқылы өзара сабақтастықта зерделенген. Сонымен қатар, диссертацияда тарихи, мәдениеттанулық және этнографиялық деректердің өзара үйлесімді пайдаланылуы жұмыстың ғылыми тұтастығын күшейте түседі. Зерттеудің қорытынды бөлімінде барлық тарауларда ұсынылған ғылыми тұжырымдар жинақталып, зерттеу мақсаты мен міндеттеріне сәйкес жүйеленген қорытындылар берілген. Құрылымдық жағынан пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыс кіріспеден, үш тараудан, тарауішілік бөлімдерден, қорытындыдан және пайдаланылған әдебиеттер тізімінен тұрады. Жалпы алғанда, диссертацияның барлық бөлімдері мен ережелері өзара толық логикалық байланысқан және зерттеу тақырыбының мазмұнымен толық үндестік табады.
	4.5	Ізденуші ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау ішінара жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың	Диссертациялық жұмыста қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілеріне қатысты отандық және шетелдік ғылыми зерттеулерге жүйелі әрі салыстырмалы талдау жүргізілген. Ізденуші түркі халықтарының этногенезі, мәдени жад, мәдени кодтар, символдық жүйелер және мәдени мұра мәселелеріне арналған теориялық еңбектерді саралай отырып, олардың ғылыми ұстанымдары мен әдіснамалық ерекшеліктерін айқындаған. Сонымен қатар, зерттеуші мәдениеттанулық, тарихи және антропологиялық тұжырымдамаларды өзара салыстыра отырып, оларға сыни тұрғыдан баға береді. Диссертацияда Ізденуші Ю. Лотман, К. Леви-Стросс, Мирча Элиаде, Ян Ассман, Лев Гумилев сынды шетелдік ғалымдардың теориялық

		сілтемелеріне негізделген;	тұжырымдарын, сондай-ақ отандық зерттеушілердің еңбектерін негізге ала отырып, қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұрасын компаративистикалық тұрғыдан талдайды. Зерттеу барысында өзге диссертанттың көзқарастарына шолу жасалып қана қоймай, олардың ғылыми тұжырымдарына салыстырмалы және сыни талдау жасалған. Ізденуші ұсынған ғылыми қағидалар мен тұжырымдар бұрыннан белгілі теориялармен салыстырылып, олардың шектеулері мен жеткіліксіз тұстары негізінде жаңа мәдениеттанулық пайымдаулар ұсынылған. Атап айтқанда, қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін материалдық, рухани және символдық деңгейлерде кешенді қарастыру, мәдени кодтар мен тарихи жадтың сабақтастығын этномәдени бірегейлік аясында түсіндіру зерттеудің өзіндік ғылыми ерекшелігін көрсетеді. Сонымен қатар, зерттеуде мәдени артефактілерді семиотикалық және құрылымдық-функционал тұрғыдан талдау арқылы олардың тарихи-әлеуметтік және дүниетанымдық мәні айқындалған. Автордың ұсынған жаңа тұжырымдары қазіргі жаһандану жағдайындағы мәдени трансформациялармен байланыста қарастырылып, олардың ғылыми негізділігі нақты дәлелдер арқылы көрсетілген. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыста автордың жаңа ғылыми көзқарастары басқа зерттеулерді сыни талдау, салыстырмалы пайымдау және объективті ғылыми қағидалар негізінде дәйектелген деп бағалауға болады.
		4) талдау жоқ.	
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен ережелер жаңа ма?	Ізденуші Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлының диссертациялық зерттеуіндегі ғылыми нәтижелер мен тұжырымдар толығымен жаңа деп бағалауға болады. Ізденуші зерттеу барысында қазақ және ноғай
		1) толығымен жаңа;	

		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	халықтарының мәдени артефактілерін алғаш рет кешенді компаративистикалық және салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан жүйелі түрде қарастырып, жаңа ғылыми қағидалар мен мәдениеттанулық тұжырымдар ұсынған. Диссертациялық жұмыста мәселенің тек тарихи немесе этнографиялық қырлары ғана емес, оның мәдениеттанулық, семиотикалық және құрылымдық-функционал аспектілері де терең талданған. Ізденуші мәдени жәдігер ұғымын мәдени жад, символдық код және этникалық бірегейлік мәселелерімен байланыстыра отырып, зерттеу нысанына жаңаша ғылыми интерпретация береді. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының материалдық және рухани мәдениеті, мифологиялық жүйесі, эпикалық мұрасы, дүниетанымдық параллельдері мен мәдени кодтары кешенді түрде сараланып, олардың тарихи сабақтастығы мен мәдени трансформациялары ғылыми негізде дәйектелген. Сонымен қатар, диссертацияда ұсынылған теориялық тұжырымдар мен әдіснамалық тәсілдер мәдени артефактілерді зерттеудің жаңа моделін қалыптастыруға бағытталған. Автордың ғылыми жұмысы түркі халықтарының мәдени мұрасын зерттеуде дәстүрлі тарихи-этнографиялық тәсілдерден өзгеше, мәдениеттанулық және компаративистикалық бағыттағы жаңа ғылыми көзқарасты ұсынады. Осы тұрғыдан алғанда, зерттеу нәтижелері мәдениеттану ғылымындағы мәдени жад, мәдени трансформация және этномәдени бірегейлік мәселелерін тереңірек түсінуге мүмкіндік береді. Диссертацияда ұсынылған ғылыми тұжырымдар мен теориялық пайымдаулар қазіргі мәдениеттану ғылымындағы салыстырмалы
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	

			зерттеулердің дамуына тың серпін беретін және ғылыми жаңалығы жоғары деңгейдегі зерттеу жұмысы ретінде бағаланады.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа ма?	Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа және теориялық-методологиялық тұрғыдан жеткілікті деңгейде негізделген ғылыми тұжырымдарға сүйенеді. Зерттеу жұмысында қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілері алғаш рет кешенді компаративистикалық және салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан жүйелі түрде қарастырылған.
		1) толығымен жаңа;	Диссертацияда ұсынылған ғылыми нәтижелер мен теориялық пайымдаулар бұрын мәдениеттану ғылымында арнайы зерттеу нысаны ретінде толық қарастырылмаған қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығын, мәдени кодтарын, символдық жүйелерін және рухани мұраларын кешенді талдауға бағытталған. Ізденуші мәдени жәдігер ұғымын мәдени жад, этникалық бірегейлік және түркілік дүниетаным контекстінде қарастыра отырып, оның теориялық мазмұнын жаңа ғылыми тұрғыда нақтылаған. Зерттеу қорытындылары салыстырмалы-типологиялық, құрылымдық-функционал және семиотикалық әдістер негізінде жасалып, мәдени артефактілердің материалдық, рухани және символдық деңгейлерін кешенді түрде саралауға мүмкіндік берген. Сонымен қатар, қазақ және ноғай халықтарының ортақ тарихи негіздері мен мәдени трансформациялары мәдениеттанулық тұрғыдан жүйеленіп, олардың этномәдени байланыстарының эволюциясы ғылыми негізде көрсетілген. Ізденуші ұсынған ғылыми тұжырымдар мен мәдениеттанулық интерпретациялар қазіргі жаһандану жағдайындағы ұлттық мәдени кодтарды сақтау, тарихи жадыны жаңғырту және этникалық
		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	

			сәйкестікті зерттеу мәселелерін жаңаша пайымдауға мүмкіндік береді. Осы тұрғыдан алғанда, диссертация нәтижелері мәдениеттану ғылымының қазіргі талаптарына толық жауап беретін, ғылыми жаңалығы жоғары зерттеу жұмысы ретінде бағаланады.
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе?	Ізденушінің диссертациялық жұмысы ғылыми жаңашылдық қағидаты тұрғысынан өзекті әрі негізделген зерттеу болып табылады. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілері алғаш рет кешенді компаративистикалық, салыстырмалы-мәдениеттанулық және құрылымдық-функционал тұрғыдан жүйелі түрде қарастырылған. Осыған байланысты диссертациялық жұмысты ғылыми жаңалығы жоғары, яғни «толығымен жаңа» зерттеу ретінде бағалауға болады.
		1) толығымен жаңа;	Жұмыстың теориялық және әдіснамалық негіздері мәдениеттану, мәдени антропология, семиотика және тарихи компаративистика бағыттарын өзара сабақтастыра отырып, мәдени мұраны зерттеудің жаңа үлгісін қалыптастырады. Ізденуші қазақ және ноғай халықтарының мәдени жәдігерлерін тек этнографиялық немесе тарихи тұрғыдан ғана емес, мәдени кодтар, символдық жүйелер және тарихи жад контексінде қарастыру арқылы мәселенің мәдениеттанулық мазмұнын тереңдете түскен. Бұл өз кезегінде қазіргі гуманитарлық ғылым үшін маңызды ғылыми-теориялық жаңашылдық болып табылады.
		2) ішінара жаңа (25–75% жаңа);	Зерттеу нәтижелері түркі халықтарының ортақ мәдени кеңістігін жаңаша пайымдауға мүмкіндік береді. Әсіресе, қазақ және ноғай халықтарының материалдық және рухани мәдениетін салыстырмалы-типологиялық негізде талдау арқылы олардың мәдени сабақтастығы мен тарихи трансформацияларының заңдылықтары айқындалған. Сонымен қатар, диссертацияда мәдени
		3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	

			жәдігерлерді материалдық, рухани және символдық деңгейлер бойынша жүйелеу ұсынылып, мәдени кодтарды семиотикалық талдау арқылы түсіндірудің ғылыми моделі қалыптастырылған. Диссертациялық жұмыстың ғылыми нәтижелері қазіргі жаһандану жағдайында ұлттық мәдени бірегейлікті сақтау, тарихи жадты жаңғырту және мәдени мұраны заманауи кеңістікте дамыту мәселелеріне әдіснамалық бағдар береді. Зерттеудің теориялық тұжырымдары мен ұсыныстары мәдени саясат, рухани жаңғыру, этномәдени зерттеулер және мәдени мұраны сақтау бағыттарында қолдануға болатын ғылыми негізделген нәтижелер болып табылады. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыс мәдениеттану ғылымындағы өзекті мәселелердің бірін қамтып, ғылыми жаңашылдығы мен теориялық маңыздылығы жоғары зерттеу ретінде бағаланады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық негізгі қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research (куолитатив ресеч) және өнер және гуманитарлық ғылымдар бойынша даярлық бағыттары үшін).	Ізденуші Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлының диссертациялық зерттеуінде ұсынылған негізгі қорытындылар ғылыми негізділігімен және теориялық дәйектілігімен ерекшеленеді. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілері салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал және семиотикалық талдау негізінде қарастырылып, жұмыстың барлық негізгі тұжырымдары кешенді ғылыми дәлелдермен негізделген. Ізденуші қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығын, ортақ дүниетанымдық жүйесі мен мәдени кодтарын этногенездік, тарихи, фольклорлық, этнографиялық және мәдениеттанулық деректер негізінде жүйелі түрде талдайды. Диссертацияда ұсынылған қорытындылар түркілік өркениет кеңістігіндегі мәдени байланыстардың эволюциясын, рухани

			мұралардың трансформациясын және этномәдени бірегейліктің қалыптасу ерекшеліктерін ғылыми тұрғыдан дәйектейді. Зерттеу барысында пайдаланылған теориялық тұжырымдамалар, отандық және шетелдік ғылыми еңбектер, тарихи деректер мен мәдени жәдігерлерге жасалған талдаулар Ізденуші қорытындыларының логикалық жүйелілігін және ішкі бірізділігін қамтамасыз етеді. Әсіресе, мәдени жәдігерлерді материалдық, рухани және символдық деңгейлер бойынша жіктеу арқылы олардың мәдени жад пен тарихи сабақтастықтағы орны терең негізделген. Сонымен қатар, қазақ және ноғай халықтарының эпостық мұралары, мифологиялық жүйесі, дәстүрлі дүниетанымы мен символдық құрылымдарына жүргізілген салыстырмалы талдаулар жұмыстың ғылыми нәтижелерінің негізділігін арттыра түседі. Ізденуші ұсынған пайымдаулар мен ғылыми тұжырымдар мәдениеттану ғылымындағы компаративистикалық зерттеулердің теориялық аясын кеңейтуге мүмкіндік береді. Осылайша, диссертациялық жұмыста ұсынылған негізгі қорытындылар өзара логикалық байланысымен, теориялық тереңдігімен және ғылыми дәйектілігімен ерекшеленеді. Зерттеу нәтижелері қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұрасын жаңа мәдениеттанулық қырынан зерделеуге мүмкіндік беретін маңызды ғылыми еңбек ретінде бағаланады.
7.	Қорғауға шығарылған негізгі ережелер	Әрбір ереже бойынша келесі сұрақтарға жеке жауап беру қажет: 7.1 Ереже дәлелденді ме?	7.1. Дәлелденді. Ізденуші қорғауға 6 негізгі ғылыми тұжырым ұсынған. Ұсынылған қағидаттар диссертациялық жұмыстың тақырыбына, зерттеу нысаны мен пәніне толық сәйкес келеді және

		1) дәлелденді;	зерттеу мазмұнынан теориялық, әдіснамалық әрі логикалық тұрғыдан туындайды. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілері салыстырмалы-типологиялық, құрылымдық-функционал және семиотикалық талдау негізінде жан-жақты қарастырылып, қорғауға ұсынылған ережелер нақты ғылыми деректермен, тарихи материалдармен және мәдениеттанулық тұжырымдармен дәлелденген. Сонымен қатар, диссертацияда ұсынылған негізгі қағидаттар қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени сабақтастығын, ортақ мәдени кодтары мен дүниетанымдық жүйелерін кешенді түрде негіздеуге мүмкіндік береді. 7.2. Жоқ. Қорғауға ұсынылған қағидаттар тривиалды сипатқа ие емес. Ізденуші қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұрасын компаративистикалық тұрғыдан қарастыра отырып, бұрын жеткілікті деңгейде зерттелмеген мәселелерді мәдениеттанулық және философиялық қырынан талдаған. Диссертацияда мәдени жәдігерлерді материалдық, рухани және символдық деңгейлер бойынша жүйелеу, мәдени кодтар мен тарихи жад мәселелерін салыстырмалы тұрғыда қарастыру зерттеудің өзіндік ғылыми ерекшелігін көрсетеді. 7.3. Иә, жаңа. Зерттеу жұмысының ғылыми жаңалығы қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін алғаш рет кешенді салыстырмалы-мәдениеттанулық және құрылымдық-функционал тұрғыдан қарастыруымен айқындалады.
		2) шамамен дәлелденді;	
		3) шамамен дәлелденбеді;	
		4) дәлелденбеді;	
		5) бұл тұжырымда ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	
		7.2 Тривиалды ма?	
		1) иә;	
		2) жоқ;	
		3) бұл тұжырымда ереженің тривиалды екенін тексеру мүмкін емес.	
		7.3 Жаңа ма?	
		1) иә;	
		2) жоқ;	
		3) бұл тұжырымда ереженің жаңашылдығын тексеру мүмкін емес.	
		7.4 Қолдану деңгейі:	
		1) тар;	
		2) орташа;	
		3) кең	
		4) бұл тұжырымда ереженің қолдану	

		деңгейін тексеру мүмкін емес.	Ізденуші мәдени жәдігер ұғымын мәдениеттанулық концепт ретінде негіздеп, қазақ және ноғай мәдениеттеріндегі тарихи сабақтастықты, мәдени кодтар мен символдық жүйелердің ортақ белгілерін ғылыми тұрғыдан жүйелеген. Сонымен қатар, зерттеуде түркілік дүниетанымның рухани және материалдық мәдениеттегі рөлі жаңа ғылыми пайымдаулар негізінде талданған. 7.4. Қолдану деңгейі – кең. Қорғауға ұсынылған диссертациялық зерттеу нәтижелерінің қолдану аясы кең және көпқырлы болып табылады. Зерттеу нәтижелері мәдениеттану, философия, этнология, антропология, тарих және түркітану салаларында қолдануға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, диссертация қорытындылары жоғары оқу орындарының гуманитарлық бағыттағы пәндерінде, мәдени мұра мәселелерін зерттеуде, ұлттық мәдени саясатты қалыптастыруда және тарихи-мәдени құндылықтарды жаңғырту үдерістерінде теориялық және практикалық маңызға ие. Ізденуші ұсынған ғылыми тұжырымдар қазақ және ноғай халықтарының мәдени байланыстарын тереңірек зерттеуге, түркі халықтарының ортақ өркениеттік негіздерін айқындауға және қазіргі жаһандану жағдайындағы этномәдени бірегейлікті сақтауға қатысты зерттеулерде пайдаланылуы мүмкін. 7.5. Иә. Диссертациялық зерттеудің негізгі ғылыми нәтижелері мен қорытындылары ғылыми жарияланымдарда көрініс тапқан. Зерттеу тақырыбы бойынша 5 ғылыми мақала жарияланған. Оның ішінде 1 мақала Scopus халықаралық деректер базасына кіретін журналда, 1 халықаралық конференция материалдарында және 3 мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
		7.5 Мақалада дәлелденген бе?	
		1) иә;	
		2) жоқ	
		3) бұл тұжырымда мақаладағы ереженің дәлелденгенін тексеру мүмкін емес.	

			Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда жарық көрген. Жарияланған ғылыми мақалалар диссертациялық жұмыстың негізгі мазмұнын, теориялық тұжырымдары мен ғылыми нәтижелерін толық қамтып, қорғауға ұсынылған қағидаттардың ғылыми негізділігін айқындайды.
8.	Дәйектілік қағидаты.	8.1 Әдіснаманы таңдау – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған:	Диссертациялық жұмыста қолданылған әдіснамалық тәсілдер зерттеудің мазмұнын ашуға толық негізделген және диссертацияның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес жүйелі түрде таңдалған. Зерттеу барысында қолданылған салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал, тарихи-типологиялық, семиотикалық және этнографиялық әдістер қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін кешенді тұрғыда талдауға мүмкіндік береді. Ізденуші зерттеу нысанының ерекшелігіне сәйкес мәдениеттанулық, антропологиялық және компаративистік тәсілдерді орынды пайдаланып, мәдени мұраларды тарихи-әлеуметтік және дүниетанымдық контексте қарастырған. Сонымен қатар, құрылымдық және семиотикалық талдау әдістері арқылы мәдени кодтар мен символдық жүйелердің мазмұны ғылыми тұрғыдан дәйектелген. Зерттеу барысында пайдаланылған дереккөздер мен ғылыми ақпараттар жүйелі түрде сараланып, отандық және шетелдік ғылыми еңбектермен өзара салыстырыла қарастырылған. Диссертацияда ұсынылған тұжырымдар мен қорытындылардың дәйектілігі қолданылған әдіснамалық негіздердің ғылыми тұрғыдан дұрыс таңдалғанын көрсетеді.
	Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	1) иә;	
		2) жоқ.	

			Осыған байланысты диссертациялық жұмыста әдіснаманы тандау мен дереккөздерді пайдалану қағидаттары талапқа толық сәйкес келеді деп есептеймін.
	8.2	Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған:	Диссертациялық жұмыста ұсынылған ғылыми тұжырымдар мен теориялық қорытындылар заманауи ғылыми әдіснамалар негізінде жүйелі түрде талданып, салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал, семиотикалық және тарихи-типологиялық әдістер арқылы негізделген. Зерттеу барысында ғылыми деректерді жүйелеу, салыстыру және интерпретациялау үдерістерінде компьютерлік технологиялар мен заманауи ақпараттық ресурстар кеңінен қолданылған. Сонымен қатар, зерттеу жұмысына қатысты отандық және шетелдік ғылыми дереккөздерге кешенді талдау жүргізіліп, мәдени артефактілерді сараптау барысында ғылыми мәліметтерді өңдеу мен интерпретациялаудың қазіргі заманғы тәсілдері пайдаланылған.
		1) иә;	Ізденуші зерттеу нәтижелерін дәйекті түрде жүйелеп, ғылыми пайымдауларды дәлелді негіздей алған.
		2) жоқ.	Осыған байланысты аталған тармақ бойынша «иә» деген жауапқа сәйкес келеді.
	8.3	Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған	Диссертациялық жұмыста ұсынылған теориялық қорытындылар, ғылыми тұжырымдар мен анықталған мәдени-тарихи байланыстар зерттеудің мәдениеттанулық және компаративистік сипатына сәйкес ғылыми дереккөздер, тарихи материалдар, этнографиялық мәліметтер, мәдени артефактілер, фольклорлық үлгілер және салыстырмалы-типологиялық талдаулар негізінде дәйектелген. Зерттеу барысында қазақ және ноғай халықтарының материалдық және рухани мәдени мұралары, мәдени кодтары мен символдық

		(педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді):	жүйелері құрылымдық-функционал, семиотикалық және мәдениеттанулық әдістер арқылы сараланып, олардың тарихи сабақтастығы мен типологиялық ұқсастықтары ғылыми тұрғыдан негізделген. Диссертацияда ұсынылған теориялық тұжырымдар мен мәдениеттанулық модельдер отандық және шетелдік ғылыми еңбектерге, тарихи-мәдени деректерге, архивтік және этнографиялық материалдарға сүйене отырып жасалған. Сонымен қатар, зерттеу барысында қолданылған салыстырмалы талдау нәтижелері мен мәдени-антропологиялық пайымдаулар авторлық ғылыми қорытындылардың дәйектілігін айқындай түседі. Осыған байланысты диссертациялық жұмыстағы теориялық қорытындылар мен анықталған заңдылықтар ғылыми тұрғыдан негізделген және зерттеу материалдары арқылы расталған деп есептеуге болады.
		1) иә;	
		2) жоқ.	
	8.4	Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған.	Диссертациялық жұмыстың негізгі ғылыми тұжырымдары мен мәлімдемелері зерттеу тақырыбына сәйкес келетін отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттермен, тарихи деректермен, мәдениеттанулық және этнографиялық еңбектермен жеткілікті деңгейде негізделген. Ізденуші зерттеу барысында мәдениеттану, антропология, этнология, семиотика және тарихи ғылым салаларындағы беделді ғалымдардың еңбектеріне сүйене отырып, ұсынылған тұжырымдарды нақты ғылыми сілтемелер арқылы дәйектеген. Сонымен қатар, жұмыста қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілеріне қатысты тарихи, этнографиялық, фольклорлық және картографиялық материалдар кеңінен қолданылып, зерттеу нәтижелерінің ғылыми негізділігі мен сенімділігін арттыра түскен.

			Пайдаланылған әдебиеттер мен дереккөздер диссертациялық жұмыстың мазмұнымен өзара үйлесімді және зерттеудің негізгі ғылыми бағыттарын толық қамтиды.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз.	Диссертациялық жұмыстың теориялық және әдіснамалық негізін құрайтын тұжырымдар тақырыпқа қатысты отандық және шетелдік ғылыми әдебиеттермен жан-жақты негізделген. Зерттеу барысында мәдениеттану, философия, этнология, антропология, тарих және түркітану салаларындағы жетекші ғалымдардың еңбектері кеңінен пайдаланылған. Сонымен қатар, қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени дамуы, этногенезі, мәдени жад, символдық жүйелер мен мәдени артефактілер мәселелеріне қатысты ғылыми зерттеулер жүйелі түрде қамтылған. Диссертацияда қолданылған әдебиеттер қатарында отандық зерттеушілермен қатар шетелдік ғалымдардың да іргелі еңбектері пайдаланылып, салыстырмалы-мәдениеттанулық және компаративистикалық талдау жүргізуге қажетті теориялық база қалыптастырылған. Атап айтқанда, түркі өркениеті, көшпелі мәдениет, семиотика, мәдени жад және құрылымдық-функционал талдау мәселелеріне арналған ғылыми еңбектер зерттеу жұмысының мазмұнын тереңдетуге мүмкіндік берген. Әдебиеттер тізімінде тарихи деректер, этнографиялық материалдар, ғылыми мақалалар, монографиялар, архивтік құжаттар мен заманауи мәдениеттанулық зерттеулер қамтылған. Бұл өз кезегінде зерттеу тақырыбын жан-жақты қарастыруға және диссертацияның ғылыми тұжырымдарын дәйектеуге жеткілікті негіз болғанын көрсетеді.

			Осыған байланысты диссертацияда пайдаланылған әдебиеттер мен ғылыми дереккөздер әдеби шолуды жүзеге асыру үшін жеткілікті деңгейде деп бағаланады.
9	Практикалық құндылық қағидаты	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы:	Диссертациялық зерттеудің теориялық және практикалық құндылығы қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан кешенді талдау арқылы олардың тарихи-мәдени сабақтастығын, мәдени кодтары мен рухани мұраларының ортақ негіздерін ғылыми тұрғыдан айқындауымен көрініс табады. Зерттеу барысында ұсынылған теориялық тұжырымдар мен мәдениеттанулық пайымдаулар түркі халықтарының мәдени мұрасын, этномәдени бірегейлік мәселелерін және мәдени жад феноменін зерттеудің әдіснамалық негіздерін толықтыра түседі. Диссертация нәтижелері мәдениеттану, этнология, антропология және тарихи мәдениет бағыттарындағы ғылыми зерттеулерде, сондай-ақ жоғары оқу орындарының мәдениеттану, философия, түркология және гуманитарлық пәндеріне арналған арнайы курстар мен оқу бағдарламаларын әзірлеуде қолданылуы мүмкін. Сонымен қатар, жұмыста ұсынылған салыстырмалы-типологиялық және семиотикалық талдау тәсілдері мәдени мұраларды зерттеу мен жүйелеудің ғылыми құралдары ретінде практикалық маңызға ие. Зерттеу қорытындылары ұлттық мәдени мұраны сақтау, тарихи сананы жаңғырту және этномәдени құндылықтарды насихаттауға бағытталған мемлекеттік және қоғамдық бағдарламаларда, мәдени-ағартушылық жобаларда, музейлік және этномәдени орталықтардың қызметінде пайдалануға лайықты. Сондай-ақ, қазақ және ноғай халықтарының мәдени байланыстарын зерделеу арқылы түркі халықтарының ортақ өркениеттік негіздерін тануға және
		1) бар;	
		2) жоқ.	

			қазіргі жаһандану жағдайындағы мәдени сәйкестікті нығайтуға ықпал етеді. Осы тұрғыдан алғанда, диссертациялық жұмыстың теориялық және практикалық маңызы бар деп есептеуге толық негіз бар.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары:	Иә. Диссертациялық жұмыстың практикалық маңызы оның қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұраларын салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан зерделеуге арналған теориялық тұжырымдары мен ғылыми нәтижелерін мәдениеттану, этнология, антропология және гуманитарлық білім беру салаларында қолдану мүмкіндігімен анықталады.
		1) иә;	Сонымен қатар, зерттеу нәтижелерін жоғары оқу орындарында мәдениеттану, философия, этнология, түркітану, мәдени антропология бағыттарындағы пәндерді оқыту барысында теориялық және әдістемелік материал ретінде пайдалануға болады. Диссертацияда ұсынылған салыстырмалы-типологиялық және семиотикалық талдау тәсілдері мәдени мұраларды зерттеудің ғылыми-тәжірибелік негіздерін жетілдіруге мүмкіндік береді. Жұмыстың практикалық маңызы ұлттық мәдени кодтарды сақтау, тарихи жадыны жаңғырту және этномәдени бірегейлікті нығайту мәселелерімен де байланысты. Осы тұрғыдан зерттеу нәтижелерін мәдени саясат, рухани жаңғыру бағдарламалары, музей ісі, мәдени туризм және этномәдени жобалар аясында қолдануға мүмкіндік бар. Сонымен бірге диссертация материалдары қазақ және ноғай халықтарының тарихи-мәдени байланыстарын насихаттауда, мәдени мұраны заманауи форматта жаңғыртуда және түркі халықтарының ортақ өркениеттік негіздерін ғылыми тұрғыдан түсіндіруде практикалық маңызға ие болып табылады.
		2) жоқ.	

		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа ма? 1) толығымен жаңа; 2) ішінара жаңа (25-75% жаңа); 3) жаңа емес (жаңасы 25%-дан кем).	Толығымен жаңа. Диссертациялық зерттеу қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін салыстырмалы-мәдениеттанулық тұрғыдан талдау негізінде ұлттық мәдени мұраны сақтау, жаңғырту және қазіргі мәдени кеңістікте тиімді пайдалану бағытындағы жаңа практикалық ұсыныстарды ұсынады. Зерттеу барысында ұсынылған тұжырымдар мен әдіснамалық тәсілдер мәдени мұраларды жүйелеу, мәдени кодтар мен тарихи жадты сақтау, сондай-ақ этномәдени бірегейлікті нығайту мәселелерін шешуге бағытталған. Сонымен қатар, жұмыста қазақ және ноғай халықтарының ортақ тарихи-мәдени негіздерін ескере отырып, мәдени сұхбаттастықты дамыту, түркілік рухани құндылықтарды насихаттау және мәдени интеграцияны күшейтуге арналған практикалық бағыттар ұсынылған. Автордың мәдени артефактілерді материалдық, рухани және символдық деңгейлер бойынша жүйелеуі мәдениеттанулық зерттеулер жүргізуде жаңа ғылыми-тәжірибелік модель қалыптастыруға мүмкіндік береді. Диссертация нәтижелері жоғары оқу орындарының мәдениеттану, философия, этнология және антропология салаларындағы білім беру бағдарламаларында, сондай-ақ мәдени саясат, музей ісі, мәдени туризм және тарихи-мәдени мұраны сақтау бағыттарында қолдануға жарамды. Сонымен бірге зерттеу нәтижелері ұлттық мәдениетті жаңғыртуға бағытталған мемлекеттік және қоғамдық бағдарламаларды әзірлеуде ғылыми негіз ретінде пайдаланылуы мүмкін. Зерттеудің практикалық ұсыныстары қазіргі жаһандану жағдайында ұлттық мәдени кодтарды сақтау, тарихи сананы жаңғырту және рухани сабақтастықты нығайту мәселелерін шешуге нақты ықпал

			етеді. Осы тұрғыдан алғанда, диссертацияда ұсынылған практикалық шешімдер мен ғылыми тұжырымдар мәдениеттану ғылымының теориялық және қолданбалы әлеуетін кеңейтуге мүмкіндік береді.
10.	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы:	Жоғары. Пікір беріліп отырған диссертациялық жұмыстың жазылу және рәсімделу сапасы академиялық талаптарға толық сәйкес келеді және жоғары деңгейде орындалған деп бағалауға болады. Диссертация мәтінінде ғылыми стиль жүйелі түрде сақталып, мәдениеттану ғылымына тән ұғымдар мен категориялық аппарат орынды әрі дәйекті қолданылған. Ізденуші зерттеу барысында салыстырмалы-мәдениеттанулық, құрылымдық-функционал және семиотикалық талдау әдістерін ғылыми тұрғыдан сауатты пайдаланып, тұжырымдарын нақты және қисынды негіздей алған. Жұмыстың құрылымы логикалық бірізділікпен жүйеленген, бөлімдер мен тараулардың өзара байланысы сақталған. Сонымен қатар, теориялық тұжырымдар, ғылыми пайымдаулар мен қорытындылардың берілуінде академиялық жазу мәдениеті айқын көрінеді. Диссертациялық жұмысты рәсімдеу барысында ғылыми жұмыстарға қойылатын техникалық талаптар сақталған. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі, ғылыми сілтемелер, дереккөздерді рәсімдеу және мәтіннің жалпы құрылымы белгіленген нормативтік талаптарға сәйкес жоғары сапада орындалған.
		1) жоғары;	
		2) орташа;	
		3) орташадан төмен;	
		4) төмен.	
11.	Диссертацияға ескертулер		1. Диссертацияның жекелеген бөлімдерінде қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілеріне қатысты салыстырмалы талдауларды нақты этнографиялық және тарихи мысалдармен кеңейте түсу зерттеу мазмұнын одан әрі тереңдете түсер еді.

			2. Кейбір теориялық бөлімдерде қолданылған «мәдени код», «мәдени жәдігер», «символдық жүйе» секілді ұғымдардың мәдениеттанулық және философиялық қырларын нақтылай түсу жұмыстың ғылыми-әдіснамалық айқындығын күшейте алады. 3. Зерттеу жұмысында тарихи-мәдени сабақтастық мәселелері жан-жақты қарастырылғанымен, қазіргі жаһандану жағдайындағы қазақ-ноғай мәдени байланыстарының заманауи трансформацияларына қатысты практикалық мысалдарды көбірек енгізу диссертацияның қолданбалы маңызын арттыра түсер еді. Алайда, аталған ескертулер диссертациялық жұмыстың ғылыми құндылығы мен зерттеу нәтижелерінің маңыздылығына ешқандай кері әсер етпейді. Диссертацияда қойылған мақсаттар мен міндеттер толық орындалған, ал ізденуші ұсынған ғылыми тұжырымдар мен мәдениеттанулық пайымдаулар зерттеудің өзектілігі мен ғылыми жаңалығын айқындайды. Осы тұрғыдан алғанда, зерттеу жұмысы мәдениеттану ғылымының дамуына өзіндік үлес қосатын маңызды ғылыми еңбек ретінде бағаланады.
12.	Докторант мақалаларының зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми деңгейі (диссертация мақалалар сериясы нысанында қорғалған жағдайда ресми		Докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша жарияланған ғылыми мақалалары диссертациялық жұмыстың негізгі мазмұны мен ғылыми бағытын толық қамтиды және зерттеудің теориялық-әдіснамалық негіздерін кезең-кезеңімен ашып көрсетеді. Мақалаларда қазақ және ноғай халықтарының мәдени мұрасы, түркілік өркениет, көшпелі мәдениет, мәдени кодтар мен дәстүрлі дүниетаным мәселелері мәдениеттанулық және компаративистік тұрғыдан жүйелі түрде қарастырылған. 1. Ethnoculture of the Nogais and the Heritage of Dasht-i-Kipchak. ҚазҰУ Хабаршысы. Философия, мәдениеттану, саясаттану сериясы. – 2022. – №3 (81).

	рецензенттер докторанттың зерттеу тақырыбы бойынша әр мақаласының ғылыми деңгейін зерделейді)		Бұл мақалада ноғай халқының этномәдениеті мен Дешті Қыпшақ өркениетінің тарихи-мәдени мұрасы қарастырылады. Ізденуші Дешті Қыпшақ кеңістігінің түркі халықтарының этногенезі мен мәдени қалыптасуындағы рөлін талдай отырып, ноғай және қазақ халықтарының ортақ тарихи негіздерін ғылыми тұрғыдан саралайды. Мақалада көшпелі мәдениеттің дәстүрлі институттары мен мәдени сабақтастық мәселелері өзекті мәдениеттанулық тұжырымдар арқылы негізделген. 2. Өркениеттер ағынындағы түркі әлемі. Адам әлемі. Қоғам. Мәдениет пен өркениет. – 2022. – №2 (92). Мақалада түркі әлемінің тарихи даму үдерістері мен өркениеттік ерекшеліктері қарастырылған. Ізденуші түркі халықтарының рухани және мәдени тұтастығын мәдениеттанулық тұрғыдан талдап, олардың әлемдік өркениеттегі орнын айқындайды. Сонымен қатар, түркі дүниетанымының тарихи трансформациялары мен мәдени кодтарының сақталу мәселелері зерделенген. Зерттеу қазіргі жаһандану жағдайындағы ұлттық мәдениеттің маңызын түсіндіруге бағытталған. 3. Ноғай түркілерінің этномәдениеті және батыс қыпшақтардың көшпелі мұрасы. ҚазҰУ хабаршысы. Философия, мәдениеттану және саясаттану сериясы. – 2023. – №3 (85). Бұл мақалада ноғай түркілерінің этномәдени ерекшеліктері мен батыс қыпшақтарының көшпелі мұрасы салыстырмалы тұрғыдан қарастырылады. Ізденуші көшпелі өркениеттің материалдық және рухани мәдениетке ықпалын талдай отырып, қазақ және ноғай халықтарының мәдени сабақтастығын тарихи-этникалық негізде көрсетеді. Мақалада мәдени мұраның тарихи жадты сақтаудағы рөлі мен оның қазіргі кезеңдегі маңызы айқындалған.

		4. Comparative Analysis and Semiotic Approach to the 12-Year Animal Calendar of the Turks of Southern Siberia and the Kazakhs as a Cultural Artifact. <i>Journal of Posthumanism</i>. – 2025. – Vol. 5, Iss. 3. – P. 1191–1205. Аталған мақалада Оңтүстік Сібір түркілері мен қазақтардың он екі жылдық жануарлық күнтізбесі мәдени артефакт ретінде салыстырмалы және семиотикалық тұрғыдан талданады. Диссертант дәстүрлі уақыт түсінігінің символдық табиғатын, оның дүниетанымдық және мәдени қызметін ғылыми негізде қарастырады. Зерттеу мәдени кодтар мен архетиптердің сабақтастығын көрсету арқылы түркі халықтарының ортақ мәдени жүйесін айқындауға бағытталған. Мақаладағы семиотикалық талдау диссертацияның теориялық-әдіснамалық бағытын толықтыра түседі. 5. Understanding Nauryz among Kazakhs and Nogais: the Cyclical Concept of Time and Cultural Renaissance. <i>Frontiers in Communications</i>. – 2026. – 10:1693748. DOI:10.3389/fcomm.2025.1693748 (Scopus). Бұл мақалада қазақ және ноғай халықтарының Наурыз мерекесін түсіну ерекшеліктері циклдік уақыт концепциясы және мәдени жаңғыру үдерістері аясында қарастырылған. Диссертант Наурыздың дәстүрлі дүниетанымдағы орны мен мәдени-философиялық маңызын талдай отырып, оның тарихи жад пен мәдени сәйкестікті сақтаудағы рөлін көрсетеді. Сонымен қатар, мақалада қазақ және ноғай халықтарының рухани мәдениетіндегі ортақ архетиптер мен мәдени кодтардың сабақтастығы ғылыми тұрғыдан негізделген. Scopus базасына енетін халықаралық журналда жариялануы зерттеу жұмысының ғылыми деңгейі мен өзектілігін айқындайды.

			Жалпы алғанда, докторанттың жарияланған мақалалары зерттеу тақырыбының негізгі бағыттарын толық қамтып, диссертациялық жұмыстың теориялық және практикалық мазмұнын жүйелі түрде ашып көрсетеді. Мақалалардың ғылыми деңгейі жоғары, зерттеу нәтижелері мәдениеттану ғылымының өзекті мәселелерімен тығыз байланысты және отандық әрі халықаралық ғылыми кеңістікте маңызға ие.
13.	Ресми рецензенттің шешімі (осы Үлгі ереженің 28-тармағына сәйкес)		Зерттеу жұмысы тақырыбының өзектілігін, диссертацияның ғылыми жаңалығы мен теориялық және практикалық маңыздылығын ескере отырып, «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлының «Қазақ және ноғай халықтарының мәдени артефактілерін компаративистикалық талдау» тақырыбында жазылған диссертациялық жұмысы докторлық диссертацияларға қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді. Диссертация авторы Зейнуллин Раймбек Бақытжанұлына «8D03102 – Мәдениеттану» білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруді ұсынамын.

Ресми рецензент:

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы
«Қазақстан тарихы және әлеуметтік ғылымдар»
кафедрасының доценті, филос.ғ.к.

Б.М. Божбанбаев

